

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΜΕΑΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΕΩΝ Α. ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ
☎ 2310 996964 – 2310 996677 (fax)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1967
- Αναπληρωτής Καθηγητής (Πατρολογία – Αγιολογία)
- Γραφείο: Θεολογική Σχολή, αρ. 308
- Ημέρες επικοινωνίας: Τρίτη, 9-11 π.μ.,
Πέμπτη, 12-2 μ.μ.
- Παντρεμένος, έχει πέντε παιδιά

ΣΠΟΥΔΕΣ – ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

- 1985-1989: Θεολογική Σχολή ΑΠΘ (Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας).
- 1986-1988: Διετές Σεμινάριο Ελληνικής Παλαιογραφίας / Πατριαρχικό Ίδρυμα Πατερικών Μελετών (καθ. Π. Χρήστου)
- 1989: Σεμινάριο Βουλγαρικής Γλώσσας και Πολιτισμού / Πανεπιστήμιο Kliment Ohridski, Σόφια
- 1989-1991: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης – Θεολογική Σχολή ΑΠΘ / Ιστορικός Κλάδος
- 1992-1998: Διδακτορικό Δίπλωμα – Θεολογική Σχολή ΑΠΘ

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

1985-1989: Υποτροφία προπτυχιακών σπουδών από το ΙΚΥ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ

- 1999-2004: Λέκτορας της Αγιολογίας στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ.
- 2004-2009 : Επίκουρος Καθηγητής της Αγιολογίας στο ίδιο Τμήμα.
- 2009-Σήμερα: Αναπληρωτής Καθηγητής της Πατρολογίας και Αγιολογίας στο ίδιο Τμήμα.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

- Θεολογική γραμματεία από την εποχή του πρώιμου Χριστιανισμού ως την Τουρκοκρατία
- Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Αγιολογία
- Έκδοση θεολογικών, αγιολογικών και υμνογραφικών κειμένων
- Αγιολογικές παραδόσεις και Μοναχισμός στη Θεσσαλονίκη
- Ιστορία και παραδόσεις του Μοναχισμού στο Άγιον Όρος και τη Μακεδονία

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- 1990-2000: Επιστημονικός συνεργάτης του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στα Προγράμματα «Τα Μοναστήρια της Μακεδονίας», «Οι Άγιοι της Μακεδονίας» και «Οι Άγιοι και τα Μοναστήρια της Θράκης». Προετοιμασία κριτικής εκδόσεως του λειτουργικού έργου του πατριάρχη Κων/πόλεως Φιλοθέου Κοκκίνου.
- 2004: ως δεύτερο μέλος ΔΕΠ στο ερευνητικό πρόγραμμα «Εικονογραφικά Προγράμματα σε Ναούς της Θεσσαλονίκης (9ος-15ος αι.)» (επιστ. υπεύθυνος: καθηγητής Ευθύμιος Τσιγαρίδας), το οποίο εντάχθηκε στο ΕΠΕΑΕΚ II (Μέτρο 2.2\Ενέργεια 2.2.3 «Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών – Έρευνα - Υποτροφίες», Κατηγορία Πράξης 2.2.3.στ. «Πυθαγόρας. Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα Πανεπιστήμια».
- 2005-2008: Συνεργάτης του Προγράμματος «Αγιολογία Ύστερης Βυζαντινής Περιόδου (1204-1453)» [<http://byzhadb.eie.gr/>] του Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών του ΕΙΕ, που απετέλεσε υποέργο του ευρύτερου Προγράμματος «Αρχαικές και Παλαιογραφικές Έρευνες» και χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Αριστείας «Βυζαντίου Κάτοπτρον: Πηγές και μελέτες για τον Βυζαντινό Κόσμο».
- 2007κ.ε.: Μέλος της ερευνητικής ομάδας του Δικτύου Κειμενικής και Ερμηνευτικής Εκκλησιαστικής Παραδόσεως (επιστ. υπεύθυνη: καθηγήτρια Δέσπω Λιάλιου) [<http://keepnet.web.auth.gr//index.htm>], ενός εκ των ανεγνωρισμένων θεματικών δικτύων έρευνας που υποστηρίζονται από την Επιτροπή Ερευνών του ΑΠΘ.
- 2008-2009: Επιστ. Υπεύθυνος του Προγράμματος «Η ανάδειξη της κοινής ευρωπαϊκής πολιτιστικής παραδόσεως μέσω της ελληνικής και λατινικής γλώσσας, των σλαβικών πηγών, της θεολογίας, της τέχνης, της μουσικής, των κοινωνικο-οικονομικών και ιστορικών επαφών επί τη βάση της Γραμματείας του Αγίου Δημητρίου», το οποίο επιλέχθηκε στο πλαίσιο Πρόσκλησης της Επιτροπής Ερευνών του ΑΠΘ για τον τομέα των Κοινωνικοοικονομικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών.
- 2008-σήμερα: Επιστημονικός υπεύθυνος του ερευνητικού προγράμματος του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών ΑΠΘ «Κατάλογοι των αγιολογικών χειρογράφων των Βιβλιοθηκών του Αγίου Όρους» [<http://www.kbe.auth.gr/katalogoi.htm>].

- Επιστημονικός συνεργάτης του εκδοτικού προγράμματος για την κριτική έκδοση των έργων του Αγίου Νεοφύτου του Εγκλείστου.
- 3.4.2012-2.7.2014: Επιστ. Υπεύθυνος του έργου «Μια κριτική θεώρηση των Πατερικών προτύπων για τις σύγχρονες θεολογίες του Προσώπου», που εγκρίθηκε και χρηματοδοτείται από τη ΓΓΕΤ στο πλαίσιο του Επ. Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», Δράση «Ενίσχυση Μεταδιδασκτόρων Ερευνητών» [μεταδιδάκτορας: Alexis Torrance].
- 2012-σήμερα: Μέλος της επιστημονικής ομάδας του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών του ΕΙΕ που ετοιμάζει το νέο, διαδραστικό κατάλογο των Πατριακών χειρογράφων <http://www.romfea.gr/diafora-ekklisiastika/13247-on-line>.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- 2000-Σήμερα: Διδάσκει Αγιολογία και Βυζαντινή Υμνογραφία (ώς το ακαδ. έτος 2009) στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του ΑΠΘ. Επίσης διδάσκει στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου Τμήματος Πατρολογία και Αγιολογία.
- 2009-Σήμερα: Διδάσκει Πατρολογία (Εισαγωγή στην Πατρολογία και Πατρολογία 1ου-3ου αι.) στο ίδιο Τμήμα.
- 2000-Σήμερα: Διδάσκει τα κατ' επιλογήν μαθήματα, «Ελληνική Παλαιογραφία και Επιγραφική» (Θ50), «Οι Άγιοι της Θεσσαλονίκης» (X113), «Μάρτυρες-Νεομάρτυρες. Ιστορία, γραμματεία, θεολογία» (Θ248), και «Οι Κολλυβάδες και το Υμναγιολογικό τους έργο» (Θ214)
- 2001-2007: Δίδαξε στον Κύκλο «Θεολογία» του Ανοικτού Πανεπιστημίου του Δήμου Θεσσαλονίκης

ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

- Συνεργάζεται με την αναπληρώτρια καθηγήτρια του Τμ. Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Θεοδώρα Αντωνοπούλου για την έκδοση του ανέκδοτου Βίου του Χρυσοστόμου του Νικήτα Παφλαγόνα (10ος αι.).
- Συνεργάζεται με τον δρ. Φιλολογίας κ. Δημοσθένη Στρατηγόπουλο για την έκδοση ανέκδοτων νεομαρτυρολογικών κειμένων του Μανουήλ Κορινθίου (15/16ος αι.) και του Μελετίου Συρίγου (17ος αι.).
- Έχει συνεργαστεί με τον ομότιμο καθηγητή Ευθύμιο Τσιγαρίδα στο ερευνητικό πρόγραμμα «Εικονογραφικά προγράμματα σε ναούς της Θεσσαλονίκης (9ος-15ος αι.)», ενταγμένο στο Πρόγραμμα «Πυθαγόρας» του ΕΠΕΑΕΚ.
- Συνεργάζεται με το Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών στο Πρόγραμμα «Αρχαιακές, Παλαιογραφικές και Διπλω-

ματικές Έρευνες» (συντονιστής: Κρίτων Χρυσοχοϊδης, διευθ. Ερευνών)
[<http://www.eie.gr/nhrf/institutes/ibr/programmes/apdresearch-gr.html>]

- Του έχει ανατεθεί από την Αγιορειτική Εστία η επιστημονική εποπτεία του προγραμματιζόμενου για το 2011 Λευκώματός της για τους Αγιορείτες Αγίους: *Των εν Άθω Αγίων ο Χορός – Αγιορειτικών Πανάγιον* (υπό έκδοση)
- Υπεύθυνος Τεκμηρίωσης στο Πρόγραμμα της Ι. Μ. Θεσσαλονίκης «Τεκμηρίωση, ψηφιοποίηση και ανάδειξη του Ορθόδοξου Πολιτισμού», το οποίο έχει ενταχθεί στο Μέτρο 1.3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Κοινωνίας της Πληροφορίας [<http://www.imth.gr/default.aspx?lang=el-GR&loc=1&page=163> βλ. και http://www.infosoc.gr/infosoc/el-GR/grafeiotypou/events/agenda_opis/imerida_12-1-2007.htm].
- Εξωτερικός συνεργάτης στο ερευνητικό πρόγραμμα «L'homme au miroir de l'animal» του Faculté de Théologie Catholique του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

- Τό Σεπτέμβριο του 2008 διορίστηκε μέ πατριαρχικό πιττάκιο του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου και της Πατριαρχικής Συνόδου μέλος του Δ.Σ. του Πατριαρχικού Ίδρύματος Πατερικών Μελετών.
- Κατά τη διετία 2008-2010 όρίστηκε μέλος του Δ.Σ. του Κέντρου Βυζαντινών Έρευνών του ΑΠΘ.
- Από τον Ίούνιο του 2007 ως σήμερα έχει διοριστεί αναπληρωματικό μέλος του Δ.Σ. του Κέντρου Διαφύλαξης Αγιορείτικης Κληρονομιάς.
- Από τον Ιανουάριο του 2013 ορίστηκε από τη Σύγκλητο του ΑΠΘ Πρόεδρος του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών για τα ακαδ. έτη 2012-2013 και 2013-2014.
- Συμμετοχή σε Επιστημονικές και Οργανωτικές Επιτροπές Διεθνών Συνεδρίων στο ΑΠΘ, την Κύπρο και τη Θεσσαλονίκη, καθώς και στις πανεπιστημιακές Επιτροπές: Επιτροπή Σπουδών ΑΠΘ, Επιτροπή Ερευνητικής Πολιτικής ΑΠΘ, Ολομέλεια Επιτροπής Ερευνών, Επιτροπή Αναμόρφωσης Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος, Κριτική Επιτροπή της Επιστημονικής Επετηρίδος του Τμήματος, Επιτροπή Παιδείας της Κοσμητείας και Επιτροπή Βιβλιοθήκης της Θεολογικής Σχολής.

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Αγγλικά, Γαλλικά

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Έχει δημοσιεύσει συνολικά 8 μονογραφίες, 1 βιβλίο σε συνεργασία, 6 κεφάλαια σε συλλογικά έργα και 34 άρθρα. Έχει επίσης συνεργαστεί στο

δίτομο έργο, *Το Αγιολόγιον της Θεσσαλονίκης*, [Κέντρον Αγιολογικών Μελετών 4], τ. Α-Β, Θεσσαλονίκη 1996-1997, με τη συγγραφή 36 λημμάτων, και στην *Bibliotheca Sanctorum Orientalium. Enciclopedia dei Santi: Le Chiese Orientali* (ed. Città Nuova), τ. I-II, Ρώμη 1998 & 1999, συγγράφοντας 48 αγιολογικά λήμματα, καθώς και στη *Μεγάλη Ορθόδοξη Χριστιανική Εγκυκλοπαίδεια* που εκδίδεται αυτή την περίοδο υπό την αιγίδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου (29 λήμματα). Αυτή την περίοδο συγγράφει 31 λήμματα για το *Lexikon byzantinischer Autoren* που θα εκδοθεί από την Αυστριακή Ακαδημία Επιστημών.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

ΜΕΛΕΤΕΣ

- *Ὁ Βίος τῆς ὀσιομυροβλύτιδος Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσσαλονίκη. Διήγησις περὶ τῆς μεταθέσεως τοῦ τιμίου λειψάνου τῆς ὀσίας Θεοδώρας* (Εἰσαγωγῆ-κριτικὸ κείμενο-μετάφραση-σχόλια), [Κέντρον Ἀγιολογικῶν Μελετῶν 1], Θεσσαλονίκη 1991.
- *Νικήτας Δαβίδ Παφλαγῶν· τὸ πρόσωπο καὶ τὸ ἔργο του. Συμβολὴ στὴ μελέτη τῆς προσωπογραφίας καὶ τῆς ἀγιολογικῆς γραμματείας τῆς προμεταφραστικῆς περιόδου*, [Κέντρο Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν - Βυζαντινὰ Κείμενα καὶ Μελέται 28], Θεσσαλονίκη 1999.
- *Τὸ Ὑμναγιολογικὸ Ἔργο τῶν Κολλυβάδων. Συμβολὴ στὴ μελέτη τῆς ἀγιολογικῆς γραμματείας κατὰ τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας*, Θεσσαλονίκη 2007.
- *Ἡ Γραμματεία τῶν Δημητρίων Β΄: Μαρτύρια, Συλλογές Θαυμάτων καὶ Ἐγκώμια στὸν Ἅγιο Δημήτριο. Πρωτοβυζαντινὴ – Μεσοβυζαντινὴ Περίοδος*, [Κέντρον Ἀγιολογικῶν Μελετῶν 1], Θεσσαλονίκη 2005.
- *Ἱερά Μονὴ Παντοκράτορος. Προσκυνηματικὸς Ὁδηγός, Ἅγιον Ὄρος 2005* [= *The Holy Monastery of Pantokrator: A Pilgrim's Guide*. Translated by E. Tamiolakis, Holy Mountain of Athos 2005, pp. 219 [\[http://www.pantokrator.gr/thesi.htm\]](http://www.pantokrator.gr/thesi.htm)].
- *Ἐν Ἁγίοις. Εἰδικὰ θέματα Βυζαντινῆς καὶ Μεταβυζαντινῆς Ἀγιολογίας*, ἐκδ. Πουρναρᾶ, Θεσσαλονίκη 2011.
- *Προσκυνητᾶριον Ἱερᾶς Μονῆς Ξενοφῶντος, Ἅγιον Ὄρος 2011*
- *Νεομαρτυρολογικὰ Σύμμεικτα Α΄: Ἡ αὐτόγραφη Νεομαρτυρολογικὴ Συλλογὴ τοῦ μοναχοῦ Καισαρίου Δαπόντε (1713-1784)*, Θεσσαλονίκη 2012.
- (συν. Θ. Ἀντωνοπούλου) *Nicetas David of Paphlagonia, Life of St John Chrysostom. Editio princeps with Introduction and Indices*, [Βυζαντινὰ Κείμενα καὶ Μελέτες, 61]. Θεσσαλονίκη 2013 (ὑπὸ ἔκδοσιν)

- «Τό συναξάριο τῆς ὁσίας Θεοδώρας στὸν κώδικα Coislinianus 223. Ἕνα ἀγιολογικό-ἑορτολογικό πρόβλημα», *Βυζαντινά* 16 (1991) 357-366.
- «Ἅγιοι συνδεόμενοι μέ τή Σκήτη Βεροίας καί τήν ἐν αὐτῇ μονή Τιμίου Προδρόμου», *Πρακτικά Διημερίδας: «Τό Μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου (Ἕσκήτη Βεροίας)»*, [Ἐκδοσις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας καί Ναούσης, ἀρ. σειρᾶς 25], Βέροια 1994, σ. 119-140.
- «Ἕνας ὁμολογητής τῆς δεύτερης Εἰκονομαχίας: ὁ ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης Ἀντώνιος († 844)», *Βυζαντινά* 17 (1994) 189-216.
- «Ἡ συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας γιά τήν ἀγιότητα τοῦ Μ. Φωτίου καί ἡ ἔνταξή του στό ἑορτολόγιο. Καταγραφή καί ἀνάλυση τῶν φιλοφωτιανῶν καί ἀντιφωτιανῶν πηγῶν», *Μνήμη ἀγίων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καί Μεγάλου Φωτίου ἀρχιεπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως. Πρακτικά Ἐπιστημονικοῦ Συμποσίου* (14-17 Ὀκτωβρίου 1993), Θεσσαλονίκη 1994, σ. 367-397, εἰκ. 6.
- «Μία “χαμένη” βυζαντινὴ εἰκόνα ἀπό τίς Σέρρες· ἐντοπισμός τῆς ἀνάγλυφης εἰκόνας τῆς Θεοτόκου *Πονολυτρίας*», *Βυζαντινά* 18 [Ἀφιέρωμα στή μνήμη τοῦ καθηγητῆ Παναγιώτη Κ. Χρήστου] (1995-1996) 365-380, εἰκ. 4.
- «Ἡ ἐμφάνιση καί ἀνάπτυξη τοῦ Μοναχισμοῦ στήν περιοχή τῆς Βισαλτίας», *Δῆμος Νιγρίτας, Ἡ Νιγρίτα – Ἡ Βισαλτία διά μέσου τῆς Ἱστορίας. Πρακτικά Β΄ Ἐπιστημονικοῦ Συμποσίου* (Νιγρίτα 17-20 Ὀκτωβρίου 1996), Θεσσαλονίκη 2000, σ. 515-541.
- «Τό ὕμνοαγιολογικό ἔργο τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου», στό *Πρακτικά Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου «Ἡ Ἐκατονταπυλιανή καί ἡ Χριστιανική Πάρος»* (15-19 Σεπτεμβρίου 1996), Πάρος 1998, σ. 523-554.
- «Ἄγνωστο Ἐγκώμιο τοῦ Νικήτα Ρήτορος στὸν προφήτη Ἡσαΐα “ἐν ᾧ καὶ περὶ τῶν Σεραφίμ”», *ΕΕΘΣΠΘ [Τμῆμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας]* ν.σ. 5 (1998) 249-274.
- «Τά ἀγιολογικά καί ὕμνογραφικά κείμενα γιά τὸν ἅγιο Ἀλέξανδρο Πύδνης. Διερεύνηση τῶν σχετικῶν προβλημάτων», *Ἔστια Πιερίδων Μουσῶν - Ἐταιρεία Πιερικῶν Μελετῶν, Ἡ Πιερία στὰ Βυζαντινά καί Νεότερα Χρόνια: 2ο Ἐπιστημονικό Συνέδριο. Πρακτικά*, Κατερίνη 2002, σ. 279-295.
- «Ἄγνωστα καί αὐτόγραφα ὕμνοαγιολογικά ἔργα τοῦ ἀγίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου σέ ἀγιορειτικά χειρόγραφα», *Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος. Πρακτικά Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου* (Πάρος 29 Σεπτεμβρίου – 4 Ὀκτωβρίου 1998), Πάρος 2000, σ. 139-159 (+ 4 πίν.).
- «Οἱ νέοι Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας», *Θεοδρομία* τχ. 3 (1999) 29-36· 5 (1999) 33-44.

- «Ύμνοαγιολογικά στὸν ἅγιο Κοσμᾶ τὸν Αἰτωλό», *ΕΕΘΣΠΘ. Τμ. Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας* ν.σ. 7 (2001) 147-167 (+ 2 πίν.).
- (συν. Θ. Ἀντωνοπούλου) «Ἐνα ἀνέκδοτο κείμενο τῆς μεσοβυζαντινῆς Ἀγιολογίας: Ὁ Βίος τοῦ Χρυσοστόμου τοῦ Νικήτα Παφλαγόνος», *Λόγια καὶ Δημῶδης Γραμματεία τοῦ ἑλληνικοῦ Μεσαίωνα. Ἀφιέρωμα στὸν Εὐδοξο Θ. Τσολάκη. Πρακτικά Θ' Ἐπιστημονικῆς Συνάντησης* (11-13 Μαΐου 2000), Θεσσαλονίκη 2002, σ. 111-122.
- «Προσθήκες, διορθώσεις καὶ σχόλια στὴ χειρόγραφη παράδοση καὶ τίς ἐκδόσεις τῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ ἱερομάρτυρος Σεραφεῖμ», *ΕΕΘΣΠΘ [Τμῆμα Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας]* ν.σ. 8 (2002) 99-119 (+ 6 πίν.).
- «Ὁ ἀνέκδοτος Λόγος τοῦ Νικήτα Στηθάτου *Κατὰ ἀγιοκατηγόρων* καὶ ἡ ἀμφισβήτηση τῆς ἀγιότητος στὸ Βυζάντιο κατὰ τὸν 11ο αἰῶνα», Ἐ. Κουντούρα-Γαλάκη (ἐπιμ.), *Οἱ Ἡρώες τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας. Οἱ Νέοι Ἄγιοι, 8ος-16ος αἰῶνας*, [ΕΙΕ/ΙΒΕ Διεθνῆ Συμπόσια 15], Ἀθήνα 2004, σ. 493-518.
- «From Hagiography to Historiography. The case of the *Vita Ignatii* (BHG 817) by Nicetas David the Paphlagonian», P. Odorico – P. Agapitos (διευθ.), *Les Vies des Saints à Byzance. Genre Littéraire ou Biographie Historique? Actes du IIe colloque international philologique «ΕΡΜΗΝΕΙΑ»* (Παρίσι, 6-8 Ἰουνίου 2002), Paris 2004, σσ. 161-173.
- «Τὸ ἀγιολογικὸ ἔργο τοῦ ἁγίου Νικοδήμου», Ἱερὸν Κοινόβιον Ὁσίου Νικοδήμου, *Πρακτικά Α' Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου “Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης: Ἡ ζωὴ καὶ ἡ διδασκαλία του”* (21-23 Σεπτεμβρίου 1999), τ. Α', Γουμένισσα 2006, σ. 301-340.
- «Ἅγιος Δημήτριος, ὁ ἄθλοφόρος τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Οἰκουμένης», *Ὁ Ἅγιος Δημήτριος στὴν Τέχνη τοῦ Ἁγίου Ὁρους*, Ἀγιορειτικὴ Ἔστια, Θεσσαλονίκη 2005, σ. 19-28.
- «Ὁ Π. Β. Πάσχος καὶ οἱ νέοι Ἄγιοι τῆς Ἐκκλησίας», *Θεολογία καὶ Λογοτεχνία. Γιά τὰ ἑβδομηντάχρονα του, Κριτικοί, Συνάδελφοι καὶ Μαθηταὶ τοῦ Π. Β. Πάσχου σχολιάζουν τὴ συμβολὴ του στὰ Θεολογικά καὶ τὰ Νεοελληνικά Γράμματα*, ἐκδ. Ἀκρίτας, Ἀθήνα 2005, σ. 228-237.
- «Μεταβυζαντινοὶ Ὑμνογράφοι ἐξ Ἀγράφων (17ος-19ος αἰ.)», *ΕΕΘΣΠΘ [Τμῆμα Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας]* ν.σ. 10 (2005) 99-129.
- «Ὁ ιδεώδης Αὐτοκράτορας. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος στὴ μεσοβυζαντινὴ ἀγιολογικὴ γραμματεία καὶ πολιτικὴ ιδεολογία», *Niš i Bizantija/Niš & Byzantium. Symposium V* (Niš, 3-5 June 2006), [Zbornik Radova V], Niš 2007, σ. 39-50.
- «Οἱ χειρόγραφες νεομαρτυρολογικὲς Συλλογές καὶ τὸ Νέον Μαρτυρολόγιον. Πρόδρομη ἀνακοίνωση», *Πρακτικά Διορθοδόξου Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου «Κωνσταντῖνος ὁ Ὑδραῖος – Νεομάρτυρες προάγγελοι τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Γένους* (Ὑδρα 10-14 Νοεμβρίου 2000), Ὑδρα 2007, σ. 131-174.

- «Οί Έορτές τῶν Ἁγίων», *Πρακτικά Η' Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων: Τό Χριστιανικόν Έορτολόγιον* (Βόλος, 18-20 Σεπτεμβρίου 2006), [Σειρά Ποιμαντική Βιβλιοθήκη 15], Ἀθήναι 2007, σ. 365-397.
- [συν. Δημ. Στρατηγόπουλος], «Ένας νέος αὐτόγραφος κώδικας τοῦ ἁγίου Μακαρίου Κορίνθου τοῦ Νοταρᾶ μέ ἀσκητικο-αγιολογικές συλλογές», *Κληρονομία* 37 (2008) 1-18.
- «Τό ἀνώνυμο Έγκώμιο στόν ὄσιο Φώτιο τό Θεσσαλό (BHG 1545). Ένα ἀκόμη ἔργο τοῦ Εὐσταθίου Θεσσαλονίκης;», *Βυζαντινά* 28 (2008) 529-547.
- «“Συγγενής Ἀλεξανδρείας Θεσσαλονίκη”. Οἱ ἀγιολογικές σχέσεις Θεσσαλονίκης-Αἰγύπτου», *ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΟΣ ΑΜΗΤΟΣ. Τιμητικό ἀφιέρωμα στόν Ἱ. Μ. Χατζηφώτη*, τ. Β', Ἀθήνα 2009, σ. 443-454.
- (συν. Χρ. Ἀραμπατζής) «Ἄγνωστο Προοίμιο τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου στό Θεολογικόν τοῦ Εὐγενίου Βουλγάρεως», *ΕΕΘΣΠΘ [Τμ. Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας]* ν.σ. 12 (2007) 15-36.
- «Ἀνέκδοτο Μαρτύριο τοῦ νεομάρτυρος Ἀθανασίου τοῦ Λημνίου († 1846)», *ΕΕΘΣΠΘ ν.σ. [Τμ. Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας]* 14 (2009) 73-84.
- «Διερεύνηση τῶν κριτηρίων ἀγιότητος τοῦ ὁσίου Νεοφύτου στό πλαίσιο τῆς ἀγιολογίας τῆς μεσοβυζαντινῆς περιόδου», *Πρακτικά Α' Διεθνούς Συνεδρίου “Ἅγιος Νεόφυτος ὁ Έγκλειστος. Ἱστορία-Θεολογία-Πολιτισμός”*, [Έγκλειστριώτικα Ἀνάλεκτα 1], Πάφος 2010, σ. 681-709.
- «Ο τρόπος ἔργασίας τοῦ ὁσίου Νικοδήμου κατά τή συγγραφή τοῦ *Συναξαριστοῦ* καί οἱ πηγές του», *Πρακτικά τοῦ Β' Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου “Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης – 200 χρόνια ἀπό τήν κοίμησή του”*, Θεσσαλονίκη 2011, σ. 255-289.
- «Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί Νεομάρτυρες», *Εἰς Μαρτύριον τοῖς Έθνεσι. Τόμος Χαριστήριος Εἰκοσαετηρικός εἰς τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖον*, ἔκδ. Θεολογική Σχολή ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2011, σ. 697-722.
- «Ἡ διόρθωση τῶν Μηναιῶν ἀπό τόν Καισάριο Δαπόντε καί ἡ πατριαρχική ἔκδοσή τους τό 1843», *Γηθόσυννον Σέβασμα. Ἀντίδωρον τιμῆς καί μνήμης εἰς τόν μακαριστό καθηγητή Λειτουργικῆς Ἰωάννη Φουντούλη*, τ. Β', Θεσσαλονίκη 2011, σ. 1503-1539
- «Ἡ βυζαντινή καί μεταβυζαντινή ἀγιολογική καί ὕμνογραφική παράδοση γιά τόν ἅγιο Ἐπιφάνιο Κωνσταντίας», *Ἅγιος Ἐπιφάνιος Κωνσταντίας Πατήρ καί Διδάσκαλος τῆς Ὀρθόδοξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας*. Πρακτικά Συνεδρίου (Παραλίμνι, 8-11 Μαΐου 2008), Ἁγία Νάπα – Παραλίμνι 2012, σ. 349-376.

- «Ὅψεις τῆς ἀγιορειτικῆς ἱστορίας καὶ πνευματικότητας κατὰ τὸν 15ο καὶ 16ο αἰώνα», ΣΤ΄ Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο: Τὸ Ἅγιον Ὅρος στὸν 15ο καὶ 16ο αἰώνα. Πρακτικὰ Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 2012, σ. 225-237.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑ: ΛΗΜΜΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΑ

- (συν. Δ. Στρατής), *Τά Μοναστήρια τῆς Μακεδονίας*, τ. Α΄ Ἀνατολική Μακεδονία, [ΚΒΕ – Ποικίλα 6], Θεσσαλονίκη 1996, σσ. 508, εἰκ. 112, χάρτ. 2.
- *Τὸ Ἀγιολόγιον τῆς Θεσσαλονίκης*, [Κέντρον Ἀγιολογικῶν Μελετῶν 4], τ. Α΄-Β΄, Θεσσαλονίκη 1996-1997. [<http://www.imth.gr/default.aspx?lang=el-GR&loc=1&page=147>].

Τ ό μ ο ς Α΄ : 1. Ἀββακούμ, ὀσιομάρτυς (σ. 25-26), 2. Ἀθανάσιος ὁ Κολιακιώτης, νεομάρτυς (σ. 33-37), 3. Ἀλέξανδρος, ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης (σ. 60-63), 4. Ἀναστάσιος, ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης (σ. 86-87), 5. Ἀνδρέας, ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης (σ. 89-91), 6. Ἀντώνιος ὁ ὁμολογητῆς, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης (σ. 93-102), 7. Ἀνύσιος, ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης (σ. 104-106), 8. Βασίλειος ὁ Γλυκὺς, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης (σ. 124-126), 9. Γεώργιος, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης (σ. 142-144), 10. Εἰρηναῖος, Περεγρίνος καὶ Εἰρήνη, μάρτυρες (σ. 240-241), 11. Ἥλιος, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης (σ. 256-257), 12. Ἥλιος ὁ νέος, ὄσιος (σ. 257-266), 13. Θεοδώρα ἡ μυροβλύτις, ὀσία (σ. 272-287), 14. Θεοδώρα «ἡ παλαιά», ὀσία (σ. 287-290), 15. Θεοδώρα, θυγάτηρ Μαξιμιανοῦ, μάρτυς (σ. 291-294), 16. Θεοπίστη, ὀσία (σ. 299-302), 17. Θεόφιλος, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης (σ. 302-304), 18. Θωμᾶς, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης (σ. 311-313), 19. Ἰλαρίων ὁ Ἰβηρ, ὄσιος (σ. 318-323), 20. Κυπριανός, ἱερομάρτυς (σ. 366-369), 21. Κύριλλος, ὀσιομάρτυς (σ. 375-378).

Τ ό μ ο ς Β΄ : 1. Μακάριος, ὀσιομάρτυς (σ. 17-19), 2. Μακάριος Μακρῆς, ὄσιος (σ. 19-27), 3. Μάρτυρες ρξδ΄ (σ. 30-32), 4. Μελέτιος Κίτρος, ἱερομάρτυς (σ. 36-38), 5. Μιχαὴλ ὁ ἐκ Γρανίτσης Ἀγράφων, νεομάρτυς (σ. 38-46), 6. Νέστωρ, μάρτυς (σ. 60-64), 7. Νικάνωρ, ὄσιος (σ. 81-89), 8. Νικόλαος, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης (σ. 95-96), 9. Ὅσιομάρτυρες ἰς Λαυριώτες (σ. 114), 10. Ροῦφος, ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης (σ. 192-194), 11. Σενούφιος ὁ σημειόφορος, ὄσιος (σ. 218-221), 12. Συμεὼν ὁ νεοφανῆς, ὄσιος (σ. 239-242), 13. Φώτιος ὁ Θεσσαλός, ὄσιος (σ. 277-282), 14. Χρυσόγονος, μάρτυς (σ. 285-287), 15. Ἐπίμετρο. Διελθόντες ἀπὸ τῆς Θεσσαλονικῆς Ἅγιοι τῆς βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς περιόδου (σ. 289-302).

- *Bibliotheca Sanctorum Orientalium. Enciclopedia dei Santi: Le Chiese Orientali*, τ. I- II, Roma 1998-1999.

Τ ό μ ο ς Α΄ : 1. Abacuc (Ἀββακούμ), neomartire [στ. 5-6] 2. Alessandro vescovo di Tessalonica (Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Θεσσαλονίκης), santo [στ. 102-103] 3. Arsenio di Cappadocia (Ἀρσένιος ὁ Καππαδόκης), beato [στ. 260-262] 4. Arsenio di Latmo (Ἀρσένιος ὁ ἐν τῷ Λάτμω), beato [στ. 275] 5. Arsenio di Paro (Ἀρσένιος ὁ Πάριος), ieromonaco, santo [στ. 277-278] 6. Atanasio di Cristianoupolis (Ἀθανάσιος Χριστιανουπόλεως), arcivescovo, santo [στ. 297-298] 7. Atanasio Koliakiote (Ἀθανάσιος Κολιακιώτης), neomartire, santo [στ. 299-300] 8. Basilio il Dolce (sic) (Βασίλειος ὁ Γλυκὺς), arcivescovo di Tessalonica [στ. 372-373] 9. Bessarione I di Larissa (Βησσαρίων Α΄ Λαρίσης), vescovo, santo [στ. 428-429] 10. Bessarione II di Larissa (Βησσαρίων Β΄ Λαρίσης), vescovo, santo [στ. 430-432] 11. Cirillo di Tessalonica (Κύριλλος ὁ Θεσσα-

λονικεύς), neomartire, beato [στ. 514-515] 12. Crisante di Senofonte (Χρυσάνθος ὁ Ξενοφωντικός), martire, beato [στ. 579] 13. Demetrio del Peloponneso (Δημήτριος ὁ Πελοποννήσιος), neomartire [στ. 650-651] 14. Demetrio di Samarina (Δημήτριος ὁ ἐκ Σαμαρίνης), neomartire, beato [στ. 665-667] 15. Demetrio [Dimos] di Smirne (Δημήτριος ἢ Δῆμος) ὁ ἐν Σμύρνη), neomartire [στ. 667-668] 16. Eudocimo Vatopedino (Εὐδόκιμος ὁ Βατοπεδινός), beato [στ. 788-789] 17. Fozio (Φώτιος), patriarca di Costantinopoli, santo [στ. 902 <924>-931] (συνεργ. μέ καθηγ. Π.Κ. Χρήστου) 18. Gabriele Ivirita (Γαβριήλ ὁ Ἰβηρίτης), beato [στ. 952] 19. Gioasaf il Meteorita (Ἰωάσαφ ὁ Μετεωρίτης), beato [στ. 1041-1043] 20. Giorgio arcivescovo di Tessalonica (Γεώργιος ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης), santo [στ. 1100-1101] 21. Giovanni Kaloktenis (Ἰωάννης ὁ Καλοκτένης), vescovo, santo [στ. 1132-1133] 22. Giovanni di Serres (Ἰωάννης ὁ ἐν Σέρραις), neomartire [στ. 1178-1179] 23. Giovanni di Zichna (Ἰωάννης Ζιχνῶν), vescovo, santo [στ. 1198-1201]

Τ ό μ ο ς Β ' : 1. Gregorio di Chrisi Petra (Γρηγόριος ὁ ἐν τῇ Χρυσῇ Πέτρᾳ), beato [στ. 82-83] 2. Gregorio di Stronghili (Γρηγόριος ὁ ἐν Στρογγυλῇ), beato [στ. 129-130] 3. Gregorio V patriarca di Costantinopoli (Γρηγόριος Ε', Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως), martire, santo [στ. 135-138] 4. Ieroteo l'Ivirita (Ἱερόθεος Ἰβηρίτης), beato [στ. 176-178] 5. Parione vescovo di Moglena (Παρίων ἐπίσκοπος Μογλενῶν), beato [στ. 207-208] 6. Leonzio il Mirovlita (Λεόντιος ὁ Μυροβλύτης), beato [στ. 324] 7. Macario l'Agiorita (Μακάριος ὁ Ἀγιορείτης), martire, beato [στ. 357-358] 8. Melezio il Giovane (Μελέτιος ὁ Νέος), beato [στ. 480-484] 9. Michele di Agrafa (Μιχαήλ ὁ ἐξ Ἀγράφων), neomartire [στ. 497-501] 10. Michele Mavroeides di Adrianopoli (Μιχαήλ Μαυροειδής ὁ Ἀδριανουπολίτης), neomartire [στ. 510-514] 11. Nettario Cariotis (Νεκτάριος ὁ Καρεώτης), beato [στ. 579-583] 12. Nettario e Teofane Apsarades (Νεκτάριος καὶ Θεοφάνης οἱ Ἀψαράδες), beati [στ. 591-592] 13. Nicanore (Νικάνωρ), beato [στ. 600-603] 14. Niceta il Giovane (Νικήτας ὁ Νέος), neomartire, beato [στ. 618-620] 15. Niceta di Nisiros (Νικήτας ὁ Νισύριος), neomartire [στ. 620-622] 16. Niceta, Giovanni e Giuseppe fondatori di «Nea Mone» (Νικήτας, Ἰωάννης καὶ Ἰωσήφ, κτίτορες τῆς Νέας Μονῆς), asceti, santi [στ. 629-630] 17. Nicola Sikeliotis (Νικόλαος ὁ Σικελιώτης), beato [στ. 674-676] 18. Nicola di Vunena (Νικόλαος ὁ ἐν Βουναίνῃ), martire, beato [στ. 679-681] 19. Nilo il Mirovlita (Νεῖλος ὁ Μυροβλύτης), beato [στ. 696-697] 20. Panaghis Basiàs (Παναγῆς Μπασιάς), beato [στ. 761-762] 21. Teodora, figlia di Massimiano (Θεοδώρα θυγάτηρ Μαξιμιανού), martire [στ. 1151-1152] 22. Teodora Regina di Epiro (Θεοδώρα ἡ βασίλισσα τῆς Ἠπείρου), beata [στ. 1153-1154] 23. Teodora di Tessalonica (Θεοδώρα ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ), beata [στ. 1156-1161] 24. Teodoro il Giovane (Θεόδωρος ὁ Νέος), neomartire [στ. 1176-1177] 25. Teofilo Mirovlita (Θεόφιλος ὁ Μυροβλύτης), beato [στ. 1248-1250] 26. Theopisti (Θεοπίστη), beata [στ. 1264-1265]

- *Μεγάλη Ὁρθόδοξη Χριστιανική Ἐγκυκλοπαίδεια, Ἀθήνα 2010*

Τ ό μ ο ς 1 (2010): «1. Αββακούμ νεομάρτυς, 2. Αβραάμ, αγιολογία, 3. Αγαθάγγελος Εσφιγμενίτης, 4. Αγαθόπους, διάκονος, 5. Αγαλλιανός Θεόδωρος, 6. Αγάπιος αγιορείτης, 7. Αγάπιος Λάνδος, 8. Αγγελής νεομάρτυς (17 αι.), 9. Αγγελής ο Πελοποννήσιος, 10. Αγγελής ο εν Ρεθύμνη, 11. Αγίων Πάντων εορτή, 12. Αγιολογία, 13. Ἄδιν Λάκκος, 14. Αθανασία εξ Αιγίνης, 15. Αθανάσιος Μετεωρίτης, 16. Αθανάσιος ο Μέγας, αγιολογία, 17. Αθανάσιος εκ Σπάρτης της Πισιδίας, 18. Αθανάσιος εκ Κίου, 19. Αθανάσιος εξ Ατταλείας, 20. Αθανάσιος Κολιακιώτης, 21. Ἄθως, εισαγωγή».

Τόμος 2 (2010): «1. Ἀκάκιος νεοχωρίτης, 2. Ἀκροπολίτης Κωνσταντίνος, 3. Ἀκροστιχίδα, 4. Ἀκυλίνα Ζαγκλιβερινή, 5. Ἀλύσεων ἀποστόλου Πέτρου προσκύνηση, 6. Ἀνατόλιος Θεσσαλονίκης, 7. Ἀντώνιος ὁμολογητής, 8. Ἀντώνιος ὁ Μέγας.

- «Οἱ Ἅγιοι καί ἡ τιμή τους», *Ἱστορία τῆς Ὀρθοδοξίας*, τ. 3, Ἀθήνα 2010, σ. 416-435.
- «Κέντρα τοῦ Μοναχισμοῦ στόν ἐλλαδικό χώρο κατά τήν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας», *Ἱστορία τῆς Ὀρθοδοξίας*, τ. 6, Ἀθήνα 2010, σσ. 22.
- «The Hagiography of the Eleventh and Twelfth Centuries», St. Efthymiadis (ed.), *The Ashgate Research Companion to Byzantine Hagiography*, t. I: *Periods and places*, Farnham 2011, σ. 143-171.
- «Θεολογικά ζητήματα καί μοναστική πνευματικότητα στό Ἅγιον Ὄρος κατά τὸ 15ο καί 16ο αἰώνα – Theological Issues and Monastic Spirituality on Mount Athos during the 15th and 16th Centuries », Κρ. Χρυσοχοΐδης κ.ἄ., *Τὸ Ἅγιον Ὄρος στόν 15ο καί 16ο αἰώνα. Πνευματικός Βίος - Ἱστορία - Τέχνη*, Θεσσαλονίκη 2011, σ. 87-98
- «The reception of the Apostolic Fathers», K. Parry (ed.), *The Blackwell Companion in Patristics* (ὑπὸ ἔκδοση)
- «1484, Patriarchal letter for the Synod of Constantinople for the refutation of the Synod of Ferrara-Florence» & «1642, Patriarchal Letter at the Synod of Iasi», *Conciliarum Oecumenicorum Generaliumque Decreta*, τ. IV - The Councils of the Orthodox Churches in the Byzantine and Post-byzantine Era, Brepols, Turnhout (ὑπὸ ἔκδοση)

ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ – ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ – ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

- Ἄρ. Μέντζος, *Τὸ προσκύνημα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης στὰ βυζαντινά χρόνια*, [Ἐταιρεία τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ - Κέντρον Ἐρεῦνης Βυζαντίου, 1], Ἀθήναι 1994, περ. *Ἑλληνικά* 47 (1997) 161-165.
- «Χρονικά Συνεδρίων: Μνήμη ἁγίων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καί Μεγάλου Φωτίου ἀρχιεπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως. Συμπόσιο τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν, Θεσσαλονίκη 14-17 Ὀκτωβρίου 1993», *Βυζαντινά* 17 (1994) 571-573.
- Ἀγγελική Δεληκάρη, *Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης. Ἡ δράση καί ἡ συμβολή του στή διάδοση τοῦ Ἠσυχασμοῦ στὰ Βαλκάνια. Ἡ σλαβική μετάφραση τοῦ Βίου του καί τὸ ἀρχαιότερο χειρόγραφο*, [Ἑλληνισμός καί κόσμος τῶν Σλάβων 6], Θεσσαλονίκη 2004, περ. *Βυζαντικά* 24 (2004) 408-410.
- «Ἐργογραφία Καθηγητοῦ Παναγιώτου Κ. Χρήστου ἐτῶν 1949-1995», *ΕΕΘΣΠΘ [Τμῆμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας]* ν.σ. 5 (1998) 21-37.
- «Ἄγνωστα ἔργα τοῦ Νικήτα Δαβίδ Παφλαγόνος στόν κώδικα Ἰβήρων 448», *Β' Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου* (24-26 Σεπτεμ-

βρίου 1999). *Εισηγήσεις – Έρευνητικά Προγράμματα - Περιλήψεις Ανακοινώσεων*, Αθήνα 2000, σ. 169-171.

- «Παρατηρήσεις στις μεταφράσεις τῶν βυζαντινῶν ἀγιολογικῶν κειμένων», *Δ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου* (20-22 Σεπτεμβρίου 2002). *Εισηγήσεις – Περιλήψεις Ανακοινώσεων*, Θεσσαλονίκη 2003, σ. 169-170.
- «Οἱ Νεομάρτυρες τῆς Ἐκκλησίας τῶν Σερρῶν κατά τούς πρώτους αἰῶνες τῆς Τουρκοκρατίας», περ. *Ἅγιος Νικήτας*, ἔκδ. Ἰ. Μ. Σερρῶν καί Νιγρίτης, τχ. 148 & 149 (2003) 11-12, 42-43.
- «Ἡ ἀγιότητα», ἐφ. *Τό Βῆμα* (Κυριακή 19 Μαρτίου 2006) Α41.
- «Ἁγία Μαρία – Θεοτόκος – Παναγία. Βιβλική ἀλήθεια καί παραδόσεις», *Βημόθυρο* 1 (2010)

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Ἐχει συμμετάσχει με εισηγήση σε 61 Διεθνή Συνέδρια ἢ Συμπόσια στην Ελλάδα καί στο Ἐξωτερικό καί ἔχει δώσει αρκετές Διαλέξεις προσκεκλημένος επιστημονικῶν καί κοινωνικῶν φορέων τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς Μακεδονίας καί τῆς Θράκης, ἀλλά καί των Πανεπιστημίων Κύπρου καί Στρασβούργου.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

- Τό συλλογικό ἔργο τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἑστίας, *Ὁ ἅγιος Δημήτριος στήν Τέχνη τοῦ Ἁγίου Ὁρους*, σέ εἰδική ἐκδήλωση πού πραγματοποιήθηκε στό Βασιλικό Θέατρο Θεσσαλονίκης, στίς 24 Ἰανουαρίου 2005.
- Τό βιβλίο τοῦ Δημοσθένη Στρατηγόπουλου, *Ἐντυπες Ἀκολουθίες Ἀγίων. Συλλογή Ντόρης Παπαστράτου*, (ἐπιστ. ἐποπτεία – εἰσαγωγή Κρ. Χρυσοχοΐδης), Αθήνα 2007, στό Μουσεῖο Μπενάκη (Ἀθήνα, 7 Μαΐου 2008), μαζί μέ τούς Κρ. Χρυσοχοΐδη καί Ἰω. Πετροπούλου.
- Τό βιβλίο τοῦ ὁμότ. καθηγητῆ Ἀντ.-Αἰμ. Ταχιάου, *Κύριλλος καί Μεθόδιος. Οἱ ἀρχαιότερες βιογραφίες τῶν Θεσσαλονικέων ἐκπολιτιστῶν τῶν Σλάβων*, Θεσσαλονίκη 2008, στήν αἴθουσα τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν (Θεσσαλονίκη, 12 Μαΐου 2008), μαζί μέ τούς καθηγητές Ἰω. Ταρνανίδη καί Β. Κατσαρό.